Hitit Üniversitesi ***Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi***
Yıl 3, Sayı 1-2, Haziran-Aralık 2010 (33-43)

İMKB'DE İŞLEM GÖREN İŞLETMELERİN HİSSE SENEDİ GETİRİLERİ İLE ÇEŞİTLİ FİNANSAL GÖSTERGELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

*Eda ORUÇ**

Öz

Hisse senetlerinin gelecek getirilerini tahmin etmeye ilişkin olarak çeşitli finansal göstergelerin kullanılması ve değerlendirmeye alınması, piyasa aktörleri açısından önemli konulardan biridir. Literatürde yer alan kimi çalışmalar hisse senedi getirilerinin tahmininde geçmiş dönem getirilerine odaklanırken kimi çalışmalar ise işletmelerin çeşitli finansal göstergelerine odaklanır.

Bu çalışmada İMKB-100 endeksinde işlem gören ve verileri kesintisiz olarak elde edilen işletmelerin çeşitli finansal oranları ile hisse senedi getirileri arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmada kullandığımız başlıca finansal oranlar şunlardır; aktif devir hızı, öz sermaye toplam varlık oranı, öz sermaye karlılığı, satış büyüklüğü, varlık büyümesi ve piyasa değeri defter değeri oranıdır.

Portföy yaklaşımını kullanarak yaptığımız çalışmada, işletmelerin t dönemine ait mali tablolarından elde edilen finansal oranları büyüklükleri temelinde sıralayıp her bir finansal oran için büyüklük temelinde farklı işletme portföyleri oluşturulmuştur. İkinci adımda, oranlar temelinde oluşturduğumuz işletme portföylerinin t+1 dönemi portföy getirileri hesaplanmıştır. Daha sonra ortalama yıllık getirileri hesaplanan portföylerin getirileri üzerine portföyleri oluşturmada temel aldığımız finansal oranların etkisinin olup olmadığı incelenmiştir.Yapılan incelemede finansal oranların hem yıllar itibariyle oluşturulan portföy getirileri üzerine, hem de 1997-2008 dönemi için 12 yıllık dönemsel ortalama getirileri üzerine etkisi belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, yıllar itibariyle, getirilerin tahmin edilmesinde aktif devir hızı, satış büyüklüğü, varlık büyümesi ve piyasa değeri defter değeri oranının etkili olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Finansal Oranlar, Hisse senedi Getirileri*

* Arş. Gör., Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı (edaoruc@yahoo.com)

Estimating the Stocks Return with Financial Ratios; Application in ISE-100 Index

Abstract

Using various financial indicators to predict the future returns of stocks is very important for the actors of market. While some of the studies which were carried out focus on back returns of stocks, others focus on various financial indicators of companies in the finance literature .

The relationship between the stocks returns with various financial ratios of the companies which were continuously processed in ISE-100 between the years 1997-2008 was investigated in this study. The main financial ratios, which were used in this study, are asset turnover, equity- total assets ratio, return on equity, sales size, asset growth and market value-book value ratio. The financial ratios which were obtained from financial statement in the t period of the companies were assorted depend on their size. Then the different portfolios of companies were arranged in order of size. In the second stage, the returns of portfolios which were assorted by ratios, were calculated for t+1 period. I have investigated whether the returns of portfolios, that average yearly returns were calculated, were affected by financial ratios which were used by forming the portfolios. The effects of financial ratios on portfolio returns per annum and on portfolio periodic average returns (12 years), were tried to determine in the analysis. According to the results, asset turnover, sales size, asset growth and market value-book value ratio are effective to predict the stocks returns based on years.

Keywords: *Financial Ratios, Stocks Returns*

I. GİRİŞ

Etkin piyasalar hipotezi, piyasa aktörlerinin piyasada varolan tüm bilgilere ulaşabileceklerini ifade eder. Dolayısıyla etkin piyasalar hipotezine göre, piyasa aktörlerinin hisse senedi geçmiş dönem getiri bilgileri temelinde yatırım yaparak yüksek getiri elde edemeyecekleri belirtilir. Etkin piyasalar hipotezinin bu açıklamasına karşılık yatırımcıların hisse senedi getirilerini öngörme çabalarının olduğu ve piyasanın üstünde getiri elde etmeye dönük sürekli bir arayış içerisinde oldukları bilinen bir gerçekliktir.

Hisse senedi getirilerini öngörmeye ilişkin olarak finans literatürün de yapılan çalışmalar büyük ölçüde hisse senedi getirilerine ait temel göstergeler (finansal oranlar) ile hisse senedi getirileri arasındaki ilişki arayışına odaklanmaktadır. Hisse senetlerinin gelecekteki getirilerinin tahmin edilmesinde, bir gösterge olarak kullanılan değişkenler temelde işletmelerin finansal tablolarından elde edilen göstergeler olmakla beraber kimi zaman da piyasa temelli göstergeler olmaktadır. Gerek finansal tablolardan gerekse piyasadan elde edilen göstergelerle hisse senedi getirileri arasındaki bir ilişkinin varlığı durumunda bu göstergelerin yatırım kararlarında kullanılması mümkün olmaktadır.